



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

**Estius, Wilhelm**

**Antwerpen, 1604**

Capittel XXVI. Wat propositen de Gardiaen met den Chirurgijn ghehadt  
heest.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)



clerue saecke te steruen deur het Catholijck gelooue. D'welck oock P. Hieronimus sijn Vicarius / een man brandende in't ghelooue / met ghelycke woorden bevestighde .

## CAPITTEL XXVI.

Wat proposten de Gardiaen met den Chirurgijn ghehadt heeft .

**D**AER naer de Chirurgijn inden kercker ghecomen zijnde / ende siende den Gardiaen soo afgrijpselijcken ende leelijcken ghetracteert / en heeft van droefheydt hem niet connen weder-houde van weenen : want het aen-ghesicht deur het branden heel verblupstert / was swert ghewordē / al-soo dat ter gheen ghedaente noch schoonheydt meer in en was : den hals oock op-gheswollen ende t'vel afgheuweuen / bebloedt ende blauw / was seer grouwelijck om te sien. Tot wien de Gardiaen al lacchende heeft gheseght : Waer-om weent-dy ? Hy seide : hoe soude ick my connen houden van schreyen daer ick v sie soo onhebbelijcken ghetracteert ? Waer op de Gardiaen sprak : Deur-waer ick achte seer wepnigh al dat ick tot noch toe om mijns gheloofs wille verdraghen hebbe / daer onse Dzere Jesus soo vele verdraghen heeft om onsen't wille / dat het ghene dat wy lijden daer gheens-sins by gheleken en can worden. Daer-om sal ick oock gheerne deur sijne gratie / deur mijn ghelooue in hem / al vele waerder pijnen ende oock de doot verdraghen . Ende al-soo de Chirurgijn ghemepusamelijck met hem sprak / soo vraeghde hy onder andere / hoe dat hy ghemoedt was / ende wat hy peylde als hem den hals met de rozde toe-ghelroyt wierdt. Hy andtwoordde : dat hy in sijn herte ghewaer wierdt een sonderlinghe  
b lijd-



blijdschap / om dat hy weerdigh was veur de belij-  
dinghe des Catholijchs gheloofs de doodtste steruē.  
Dit verhalende wierdt hy ontsteken met een groote  
begheerte om te lijden veur den naem Christi / ende  
boztede uyt al-dus: Och hoe liefst ende luttel ist alle  
t'ghene dat ick tot noch toe gheleden hebbe veur den  
naem van mynen liefsten Heere Jesus / die soo vele  
veur my sondaer geledē heeft ! Och oft het my ghe-  
beuren moghte dat ick van lidt tot lidt in stukken  
ghehouwen wierdt veur het Catholijck ghelooue !  
Welck als hy sprak / om datter eenighe soldaten  
omtrent den kercker quamen / vermaende hem  
de Chirurgijn dat hy soude swijghen / vreesende dat  
veur het aen-hoozen van sulcke woorden sijn perijc-  
kel moghte vermeerdert worden . Dan P. Niro-  
laes seyde dat hy niet en begheerde te swijghē / maer  
sijne stemme noch meer verheffende op dat de solda-  
ten hem hoozen souden / soo seyde hy onversactt :  
Dat sy my doen al dat hum lustet en ghelieft : dat sy  
my villen en bzaeden / ick ben't bereedt al-te-mael  
te verdraghen . Een propost veur-waer wel pas-  
sende opde woorden van den heylighen Martelaer  
Ignatius / daer hy / seer greytigh om te lijden / schrij-  
nende tot die van Roomen / te kennen gheeft dat hy  
wenscht / dat t'vier / crups / beesten / been-bzkin-  
ghe / morselinghe van sijn geheele lichaem / ende al-  
le tormentē des dupuels ouer hem moghtē comen /  
ten minsten als hy Christum moghte ghenieten .  
Als hem nu doock de Chirurgijn hope gaf van ver-  
lossinghe veur de sollicitatie van sijne vrienden /  
heeft hy hem geandt woordt ghelijcke woorden als  
hy te veuren tot sijnen neue hadde ghesproken :  
Dat en sal nemmermeer gheschieden / in-dien Godt  
my gratie gheeft / dat ick mijn broeders sal verlaten  
ende allē los gacn. Want al en waerder maer rene /  
ende



ende die de alder-leste / ter doodt verwelen / ick sal aen-houden ende mijn beste doen dat ick hem niet en ouer-leue / ende sal my van selfs lijnen gheselle maken in de pijn ende doodt / ghelijck ick nu langhe mijne broederen belouet hebbe te doen. Dusdanghe woorden her-haelde de H. Martelaer des Heere seer dick-wils met een groote affectie ende begeerte des herten : alle welke saecken wy naer-der-handt uyt de ghetrouwe ende waerachtighe verhalinghe vanden Chirurgijn hebben verstaen. Deur-waer wonderlijck was de gratie Godts in synen dienaar / dat hy om lijns naems wille niet alleen gheen teghen-spoedt en vreesde / noch pijnen en ontsagh / maer oock de doodt selue ( die allen menschen met recht schroomelijck is ) als een groot wel-daedt epschte ende begheerde / ende sy-seluen gheheel met siele ende lichaem ghelijck hy was Gode ouer-gaf / ende hem tot eenen vrandt-offer begeerde te offeren. Ende dese gratie Godts en is in hem niet heel onvuchtbaerigh noch ledigh geweest / maer heeft oock aen andere menschen waerachtighe vuchten der deughdslaemheyt ghewocht. Onder de welke ick deur de eerste desen Chirurgijn stelle. De welke hebbende van te veuren in 't point vande religie in sijn opinie een wepnigh ghetwantelt / is al-soo deur sijn proposten / d'exempel van sijn patientie en stantastigheyt in 't Catholijck ghelooue versterckt gheworden / dat hy om der Martelaeren wille hem niet ontsien en heeft sijn leuen in 't perijckel te stellen. Hy besocht hen daghelijcks inden kercker / ende liet hem som-tijds by hen inne-slypen op dat hy te vryelijcker met hen soude moghen routen. Hy braght hen som-tijds schoone heinden om aen te doen / ende speterijen om hen te vermaecken / ende andere dier-ghelijcke dinghen die hy onder sijn mantel



mantel verberghen ende secretelijck inne-brenghen  
 conste. Wat wil ick meer segghen? Van dier tijdt  
 af heeft die man het Catholijck ghelooue ende heure  
 lief-hebbers al-soo gheert ende ter herten ghenom-  
 men/ dat hy upt dier oorzacken alleen by den Geu-  
 sen grootelijcks mis-daen heeft. Want onder an-  
 dere dinghen daer hyijnen grooten puer tot het ghes-  
 looue mede bewesen heeft/ heeft hy dick-wils de  
 Religieusen / mans ende vrouwen / die upt hunne  
 plaetsen ende Cloosters veriaeght waren / inijnen  
 hupse gheherberghet soo in't verborghen als open-  
 baerlijck / hoe wel dat hy wel wieste met hoe groo-  
 ten perijckel dat hy sulcks dede. Soo dat hy om dul-  
 danighe wercken der Godtbychtigheydt vande  
 Gusen seer behaett / oock op eenen tijdt ghevan-  
 ghen ghestelt/ maer deur de hulpe van sijn vrienden  
 cozts daer naer verlost zijnde / upt t'ghetal vande  
 schutters Gulde met grooter schandē is gheschabt  
 gheweest. Om welke swarigheden hy achter-  
 naer van selfs de stadt verlatende met hupf-vrouw  
 ende kinderen is ballingh gheworden: in welck bal-  
 linghschap/ met een groot exempel van Christelijc-  
 ke deughdlaemheydt/ verlozen hebbende sijn hupf-  
 vrouw / ende dick-wils moетende sijn plaetse ver-  
 anderen / hy totter doot toe (de welke was twin-  
 tigh iaren naer de passie van dese Martelaers) op-  
 recht ende stantachtigh in't Catholijck ghelooue ghe-  
 bleuen is. Maer ick keere weder-om tot onse  
 Martelaers.

## CAPITTEL XXVII.

Hoe een boose Iehan Omal byden ghevanghenen  
 quam; ende daer naer oock de Scherp-richter.

**D**En eerstē dagh Julij/d'welck is s'daeghs veur  
 dē feest-dagh der Besoekingē vāde V. Maget  
 Marie/